

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Komisijas paziņojums – Ceļā uz integrētu stratēģisko energotehnoloģiju (SET) plānu: Energosistēmas pārmaiņu paātrināšana”

[C(2015) 6317 final]

(2016/C 133/06)

Ziņotājs: Mihai MANOLIU

Eiropas Komisija 2015. gada 15. jūlijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Komisijas paziņojums – ceļā uz integrētu energotehnoloģiju stratēģisko (SET) plānu: Eiropas enerģosistēmas pārveides paātrināšana”

[C(2015) 6317 final].

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Transporta, enerģētikas, infrastruktūras un informācijas sabiedrības specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2016. gada 2. februārī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 514. plenārajā sesijā, kas notika 2016. gada 17. un 18. februārī (17. februāra sēdē), ar 172 balsīm par, 6 balsīm pret un 9 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK vēlreiz pauž stingru atbalstu enerģētikas savienībai (paredzot solidaritātes klauzulu, enerģijas tranzītu kā “piekto brīvību”, energoefektivitāti – pirmajā vietā, kā arī pāreju uz ilgtspējīgu sabiedrību, kas rada pēc iespējas mazākas oglekļa emisijas) un Eiropas dialogam par enerģētiku, veicinot pēc iespējas efektīvāku Eiropas energotehnoloģiju stratēģiskā plāna (SET plāna) īstenošanu.

1.2. Šo mērķi ir iespējams sasniegt ar kopēju un konsekventu pieeju, sadarbību starp visām tām personām, kuras skar enerģētikas politika, koordinējot pētniecības un inovācijas programmas enerģētikas jomā un atbalstot pēc iespējas ātrāku tādu ilgtspējīgu enerģētikas tehnoloģiju laišanu tirgū, kuras ir vidi saudzējošas.

1.3. EESK skatījumā galvenais uzdevums ir tehnoloģiju un inovācijas tehniskā un zinātniskā attīstība, kā arī atbalsts tādiem faktoriem, kas stimulē jaunas idejas un konceptus, kuri uzskaitīti **Eiropas energotehnoloģiju stratēģiskajā plānā (SET plānā), kurš nepieciešams Eiropas enerģētikas sistēmas pārveides paātrināšanai.**

1.4. Šie koncepti ir jāpapildina ar pilnvarām, kas apspriestas ar iesaistītajām pusēm, un ar struktūru, kas paredzēta, lai īstenotu integrētu ceļvedi un rīcības plānu investīciju veicināšanai, adekvāti izmantojot ES resursus, kā arī valsts, reģionālos un privātos resursus ar Eiropas Enerģētikas pētniecības alianses un Eiropas rūpniecības iniciatīvu palīdzību mērķu īstenošanas veicināšanas nolūkā.

1.5. EESK uzskata, ka turpmāk viens no Eiropas svarīgākajiem uzdevumiem būs Eiropas enerģētikas sistēmas pārveide ar mērķi vērsties pret klimata pārmaiņām, veicināt tās konkurētspēju un ekonomikas pievilcību, kā arī nodrošināt gan mazo, gan lielo patērētāju energoapgādes drošību ar pieņemamām izmaksām, kas tiktu noteiktas pārredzamā veidā.

1.6. EESK ir pārliecināta, ka enerģētikas politika ir jābalsta uz dialoga un sadarbības gaitā noteiktu svarīgāko nozaru atbalstu pētniecības un inovācijas labā, kā arī rūpējoties par tā personāla apmācību, kura uzdevums būs jauno tehnoloģiju izmantošana.

1.7. EESK skatījumā Eiropas pilsoņu vēlmēm atbilstu konsekventa un visaptveroša pieeja enerģētikas jautājumam. Tai jāietver sadarbība starp valstīm un nevainojami strādājošs enerģētikas iekšējais tirgus. Ir nepieciešamas apjomīgas investīcijas gan tehnoloģiju pētniecībā, gan infrastruktūrā. Savukārt investētājiem ir vajadzīga paredzama politika, kas ir dzīvotspējīga un kas ir definēta, precīzi analizējot attīstības prioritātes, kā arī finansēšanas iespējas, kuru izmaksām jābūt samērīgām un kuras ir pieejamas, Eiropas rūpniecības konkurētspēja, un nemazāk svarīgs faktors – iedzīvotāju vēlmes.

1.8. SET plānam ir jābūt konkrētam un saistītam ar Eiropas realitāti. Ja jaunās enerģētikas tehnoloģijas izraisa ar enerģiju saistīto izmaksu palielināšanos galalietotājiem, ja politisku lēmumu rezultātā palielinās enerģijas tarifi, EESK skatījumā iedzīvotājiem ir tiesības prasīt, lai mēs šādu problēmu mēģinātu novērst. Patērētāju mobilizācijai ir jābūt konkrētai un stingrai, bet enerģētiskā nabadzība ir jāapkaro arī ar sociālās politikas paņēmieniem un izglītības un profesionālās apmācības labā.

1.9. Eiropas pieredze ir parādījusi, ka prasība ieviest enerģijas ražošanas tehnoloģijas, ar kurām netiek pārkāpti zemu oglekļa emisiju nosacījumi, nerēķinoties nedz ar izmaksām, nedz ar šo tehnoloģiju gatavību, nedod pārlicinošus rezultātus, bet tieši pretēji – kļūst par cēloni enerģijas iekšējā tirgus sabrukuma draudiem.

1.10. EESK uzskata, ka tehnoloģijām, kas paredzētas elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem resursiem, ir būtisks potenciāls un tās var sniegt risinājumus, kas būtu jāatbalsta ar demonstrējumu projektiem un izplatot veiksmīgu pieredzi. Jāņem vērā arī citas zemu oglekļa emisiju tehnoloģijas: tīro ogļu tehnoloģijas, enerģijas, īpaši elektroenerģijas, uzglabāšana, patēriņa pielāgošana pieprasījumam, ogļu un ūdeņraža izmantošana, koģenerācija, gaisa kondicionēšana pilsētās, kā arī kodolskaldīšana un kodolsintēze.

1.11. EESK atkārtoti aicina visā Eiropā uzsākt sabiedrisku dialogu par enerģijas jautājumu (Eiropas enerģētikas dialogu), lai iedzīvotāji un pilsoniskā sabiedrība kopumā atbalstītu enerģētikas pārkārtošanu un apzinātos dažādu tehnoloģiju izmaksas, kā arī saprastu to, kādas izmaksas rastos, izvēloties politiku, kas pieņemta, pamatojoties uz īstenotajiem pētījumiem. Šim dialogam jānotiek visos pārvaldības līmeņos. Pēdējo desmit gadu laikā Eiropas līmenī arvien lielāka uzmanība pievērsta ES mērķiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas jomā, lai gan politiskas īstenošana šajā jomā ir dalībvalstu kompetencē. Tā rezultāts ir dažādu valsts politiku nesaskaņotība.

1.12. EESK uzskata, ka ir jāturpina iekšējā tirgus integrācija, veidojot Eiropas mēroga energoapgādes pieeju ar mērķi radīt reālu solidaritāti. Starpposma uzdevums ir reģionālā līmeņa radīšana. Tas nepieciešams sadarbības pastiprināšanai šajā jomā, un tam vajadzētu būt elastīgam un spējīgam veicināt inovatīvus risinājumus, lai optimizētu elektroenerģijas ražošanu no reālā laikā koordinētiem atjaunojamiem resursiem.

1.13. EESK uzskata, ka jāsāk integrēt enerģētikas tirgos dažādus enerģijas ražošanas veidus, tostarp tos, kas radušies tehnoloģiskās inovācijas rezultātā. Tas jo īpaši attiecas uz pieslēgšanu tīkliem, balansēšanu un tīklu noslogošanu.

1.14. EESK atbalsta ieguldījumu un pētniecības un izstrādes paātrināšanu uzglabāšanas jomā. EESK arī aicina veidot labāku Eiropas sinerģiju šajā jomā, lai samazinātu enerģētikas pārkārtošanas izmaksas, garantētu energoapgādes drošību (Eiropas energotīklu starpsavienojumi) un palielinātu Eiropas ekonomikas konkurētspēju.

1.15. Šajā saistībā EESK atgādina, ka gāzei ir liela nozīme Eiropas energoresursu struktūrā, kā arī no iedzīvotāju enerģētiskās drošības viedokļa. Aicina veicināt uzglabāšanu tā, lai dalībvalstīm būtu pieejamas kopējas rezerves. Jāizmanto arī ēku un transporta energoefektivitātes uzlabošanas būtiskais potenciāls.

1.16. EESK uzskata, ka stiprinot pētniecības un inovācijas finansējumu, būs iespējams veicināt ekonomikas izaugsmi un radīt jaunas darbvietas Savienībā. Jauna, uz valstu plāniem balstīta enerģētikas pārvaldība var nodrošināt enerģētikas tirgus saskaņotību, savukārt Eiropas dialogs no šāda viedokļa ir obligāts priekšnosacījums.

1.17. EESK uzskata, ka SET plāna pievienotā vērtība būs atkarīga no Eiropas enerģētikas sistēmas uzlabotas koordinācijas un jaunas pārvaldības, ja vien tas palīdzēs novērst iepriekšēju pārklāšanos un būs balstīts uz reāliem un pārredzamiem datiem. Tas palīdzēs nostiprināt tādus Eiropas stūrakmeņus kā Kopienas metode, Eiropas demokrātija darbībā, konkurence, sadarbība un solidaritāte, kā arī Eiropas lomu pasaules mēroga pārvaldībā.

1.18. Komiteja aicina pievērst uzmanību SET plāna rezultātiem – tā ietekmei uz iedzīvotājiem, īpaši uz nodarbinātību un prasībām kvalifikācijas jomā. Šajā saistībā ir jāņem vērā autortiesību jautājums.

2. Atzinuma konteksts

2.1. Lai gan energoresursi un energoinfrastruktūra katrā no ES dalībvalstīm atšķiras, mērķis ir kopīgs – enerģētikas nozares dekarbonizācija. Diskusijās, kas saistītas ar enerģētikas pārkārtošanu jāpievēršas šādiem konkrētiem jautājumiem: jaunie naftas, gāzes un elektroenerģijas sektora dalībnieki un jaunie tirdzniecības modeļi, politiskās vides dinamika un sekas investīciju jomā, enerģijas tirgus regulēšana, tehnoloģiju inovācijas ietekme uz enerģētikas sistēmām, tradicionālo veco enerģijas uzglabāšanas iekārtu likvidēšana, jaunā pārvaldības modeļa radītās problēmas enerģētikas nozarē un tā perspektīvas.

2.2. Šis jautājums jārisina nekavējoties. Pašlaik ES skar dziļas pārmaiņas enerģētikas jomā. Eiropas ekonomiku un mazāk aizsargātos patērētājus apdraud augstāks nedrošas apgādes risks un augstas enerģijas cenas.

2.3. EESK vēlas atbalstīt tādu kopējo enerģētikas politiku, kas garantētu apgādes drošību, nodrošinātu tādu tehnoloģisko perfekciju, kas dotu iespēju tirgū iekļaut enerģiju, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, sniegtu nepieciešamās garantijas energoefektivitātes jomā un saistībā ar patēriņa samazināšanu, infrastruktūras attīstību, izmaksu korektu pārvešanu cenā, kas jāmaksā galapatērētājam un, vēl jo svarīgāk, kurā būtu ņemtas vērā konkrētās energoresursu struktūras vispārējās izmaksas, kā arī būtu paredzēti šo izmaksu segšanai nepieciešamie privātie vai publiskie finanšu līdzekļi.

2.4. No šāda viedokļa EESK uzmanības centrā ir finanšu resursi no EIB, Eiropas enerģētikas tīklu programmas, Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna, 2020. gada Eiropas Fonda enerģētikai, klimata pārmaiņām un infrastruktūrai (jeb fonda "Marguerite"), kā arī no pirmspievienotās instrumentiem, Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta un pētniecības un tehnoloģiju attīstības pamatprogrammas.

2.5. SET plāns ir viens no svarīgākajiem un spēcīgākajiem enerģētiskās drošības īstenošanas instrumentiem. Vēlamo mērķi būs iespējams sasniegt, ja tiks uzsāktas plašas apspriedes ar Eiropas iedzīvotājiem, un EESK šajā dialogā vajadzētu uzņemties veicināšanas lomu. Komiteja uzskata, ka iedzīvotāju līdzdalība enerģētikas pārkārtošanas problēmu risināšanā ir ļoti svarīga (šajā saistībā nepieciešama atsaucē uz Komitejas priekšlikumu par Eiropas energotaupības reģistru), un to konkrēti varētu īstenot, izveidojot Eiropas (organizētas) pilsoniskās sabiedrības forumu, kura uzdevums būtu veicināt Eiropas enerģētikas dialogu.

2.6. EESK uzskata, ka, risinot ar enerģētikas pārkārtošanu saistītus jautājumus, ir jāņem vērā un jāvērtē konkurētspēja, ietekme uz nodarbinātību un sociālās drošības jautājums. Reģionālie tirgi varētu novērst neuzticēšanos: uzticēšanās trūkums un neizglītība šajā jomā ir šķērslis konkrētās enerģētikas politikas ieviešanai.

2.7. EESK uzskata, ka finansējums *SET* plānam no Komisijas un dalībvalstu pētniecības un attīstības budžeta nav pietiekams. Tāpēc vēl jo vairāk svarīgi ir izmantot ES struktūrfondus, Eiropas Investīciju fondu un ieņēmumus no Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas. Ekonomikas dalībnieku privāto investīciju potenciālu vajadzētu virzīt, balstoties uz inovatīvām programmām un veicināšanas pasākumiem. Lai šo mērķi veiksmīgi īstenotu, ir jāeksperimentē un jāsteno daudzas un dažādas inovatīvas ekonomikas un finanšu iespējas un koncepcijas.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1. EESK uzskata, ka enerģētikas savienība nozīmē enerģiju, kas galapatērētājam kļūs arvien drošāka, ilgtspējīgāka un pieejamāka no finansiālā viedokļa. Tā dos iespēju enerģijas plūsmām brīvi pārvietoties pāri robežām un garantēs drošu apgādi visās ES dalībvalstīs un visiem Eiropas iedzīvotājiem.

3.2. Lai *SET* plāna tālejošie mērķi kļūtu par realitāti, EESK skatījumā ES būtu jāveic inovācija gan saistībā ar enerģijas ražošanas un transportēšanas veidu, gan saistībā ar tās piegādi un sadali klientiem. Sistēmas centrā atradīsies patērētāji, un tirgū, kurā būs ļoti liela konkurence, viņiem noteikti būs jānodrošina tehniskais atbalsts un konsultācijas.

3.3. EESK uzskata, ka jaunajām tehnoloģijām un inovācijai būs ļoti liela nozīme ES enerģētikas sistēmas pārkārtošanā un pārmaiņās, kas tiks veiktas enerģijas vērtības ķēdē ar mērķi palielināt tās elastību, dodot aktīvu lomu patērētājiem (tiem kļūstot par ražojošiem patērētājiem), tostarp mazajiem ražotājiem, un ietverot jaunus enerģijas ražotāju, operatoru un regulatoru tīklus, kas spēj mijiedarboties kompleksā tirgū. Mazajiem ražotājiem jauno enerģētikas tehnoloģiju attīstībā un ieviešanā var būt sava loma.

3.4. Jaunām idejām un tehnoloģijām ir jāceļo starp nozarēm tā, lai būtu iespējams sasniegt kritisko masu, kas liktu iesaistīties kolektīvā pētniecības un inovācijas jautājumā risināšanā, pārkāpjot paņēmieni un darbības jomu robežas.

3.5. EESK uzskata, ka vispārējais tehnoloģiju progress ES dalībvalstīs nodrošinās pamatu, kas nepieciešams jauniem ekonomikas modeļiem, novatoriskām sistēmām, ar kuru palīdzību tiks garantēta taisnīga atlīdzība par pakalpojumiem un laba enerģētikas sistēmas darbība. Informācijas apmaiņa, kas notiks pārredzamā, drošā un lietotājam draudzīgā veidā, palīdzēs dziļāk izprast patērētāju rīcību.

3.6. EESK uzskata, ka ekonomikas stabilitāte ir atkarīga no *SET* plānā definēto enerģētikas sistēmu noturības – tām vajadzētu būt spējīgām izturēt plašas pārmaiņas, kas definētas *SET* plānā. Viedāku un integrētu energotīklu attīstībai ES būs jāveicina apgādes drošība un patērētājiem sniegto pakalpojumu kvalitāte dalībvalstīs.

3.7. EESK uzskata, ka, optimizējot vērtību ķēdi, vajadzētu rasties jauniem ekonomikas modeļiem (atkārtota izmantošana, pārstrāde, atkārtota pārstrāde). Ir jāatbalsta efektīvas pētniecības un inovācijas prakses un risinājumu ieviešana tirgū energotaupības tehnoloģiju jomā. Tā mērķis ir uzlabot integrēšanas procesu, lai nodrošinātu sistēmas kopējo efektivitāti.

4. Īpašas piezīmes

4.1. EESK uzskata, ka šā plāna mērķi ir labi definēti. Lai *SET* plāns būtu piemērotāks jauno problēmu risināšanai, atbalsta Komisijas apņemšanos panākt, lai tas būtu mērķtiecīgāks, pieņemot integrētāku pieeju un atjaunināt pārvaldības un vadības metodes. Izmaiņām, kas tiek ieteiktas šo mērķu sasniegšanai, ir jābūt rūpīgi izstrādātām un realistiskām.

4.2. EESK uzsver nepieciešamību stiprināt *SET* plānu ar mērķi stiprināt pētniecību un inovāciju, lai tās atbilstu jaunajām prasībām, kuras saistītas ar jaudas radīšanu un papildu resursu atrašanu visā ES. EESK piekrīt, ka *SET* plāna efektivitātes un ietekmes uzlabošanas nolūkā ir:

- jāpalielina dalībvalstu un privātā sektora finansiālās saistības,
- jāpaplašina ieinteresēto personu iesaiste visā pētniecības un inovācijas ķēdē.

4.3. EESK uzskata, ka ir vēlams turpināt desmit pasākumus, kuri pamatā tiek definēti atkarībā no to īstenošanā iesaistītajiem dalībniekiem un ir paredzēti energosistēmas pārkārtošanas paātrināšanai, papildu darbvietu un izaugsmes radīšanai.

4.4. Komiteja uzskata, ka ES ir jāpastiprina darbība, kas vērsta uz tādu jaunu energotehnoloģiju ienākšanu tirgū, kurām ir augsta energoatdeve un zemas izmaksas, kuru oglekļa dioksīda emisijas ir mazas un kuras ir ilgtspējīgas. Pirms tam jāveic pārredzama šo energotehnoloģiju ietekmes uz vidi novērtēšana.

4.5. EESK uzskata, ka *SET* plāna ietvaros pētniecības un attīstības darbības būtu jāvirza uz sekojošiem specifiskiem elementiem, kas uzskatāmi par Eiropas enerģētikas politikas pilāriem:

- konkurētspēja: enerģijas infrastruktūra un tīkli, iekšējais tirgus un konkurētspēja, pētniecība un inovācija enerģētikas jomā,
- apgādes drošība: ārējā enerģētikas politika, nafta, gāze,
- klimats: energoefektivitāte, atjaunojamā enerģija, oglekļa uztveršana un uzglabāšana, ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma.

4.6. EESK skatījumā, intermitējošu atjaunojamās enerģijas avotu pastiprināta izmantošana enerģijas ražošanā var izraisīt spēcīgu izmaksu kāpumu, kurš, novelts uz patērētājiem, savukārt kļūtu par cēloni būtiskam cenu kāpumam dažu nākamo gadu laikā, līdz šajā sistēmā sāksies jauns industriālās ražošanas posms. Jāpiemin arī, ka ārējo izmaksu internalizācija un subsīdēšanas pārtraukšana enerģijas ražošanai no fosilā kurināmā arī neizbēgami palielinās izmaksas uz ilgu laiku un daudz lielākā apmērā.

4.7. EESK skatījumā rūpniecības konkurētspējas, energotehnoloģiju un inovācijas politikas jomā ir steidzami jāpanāk rezultāti, kas samazina izmaksas, paātrinot ilgtspējīgu tehnoloģiju ienākšanu tirgū: ja šāda rīcība izpaliks, tiešas sekas būs jūtamas privāto investīciju un valsts budžeta jomā, rezultātā veidojoties ekonomikas recesijas situācijai.

4.8. Lai nodrošinātu enerģijas piedāvājuma, pārveidošanas, transportēšanas un gala izmantošanas līdzsvaru, būs nepieciešamas optimizēt sistēmu, attīstīt jaunās, *SET* plānā definētās tehnoloģijas, kas garantē efektīvu dažādu dalībnieku un komponentu mijiedarbību, un jāparedz globāla pieeja un sinerģija, kas iespējama starp enerģijas (elektroenerģijas, naftas, gāzes, siltuma un mobilitātes) tīkliem, tiecoties izveidot enerģijas iekšējo tirgu.

4.9. Lai nodrošinātu sistēmas elastīgumu, būs nepieciešama iespēja paļauties uz plašu citu uzglabāšanas iespēju spektru, un tām jābūt piemērotām visdažādākajiem enerģijas veidiem. Šajā jomā pastāv vēl jaunu pārmaiņu iespējas. Izšķiroši svarīga būs uzglabāšanas veidošana ar mērķi panākt energosistēmas līdzsvarotību, kas dod iespēju aktīvi pārvaldīt atjaunojamos energoresursus, palielināt to daļu, kā arī mazināt ierobežojumus un maksimāli samazināt un līdzsvarot investīcijas infrastruktūrā, uzlabojot energosistēmas elastīgumu.

- 4.10. Novatoriski pārvaldības instrumenti kopā ar jaunām stacionārām vai mobilām elektroenerģijas uzglabāšanas iekārtām, kuras atrodas galalietotāja līmenī, patērētājiem pavērs plašas patēriņa optimizācijas iespējas, savukārt elastīgākā enerģijas tirgū samazināsies izmaksas. Ūdeņradis varētu nodrošināt īpaši elastīgas uzglabāšanas iespējas, uz kuru pamata būs iespējams balstīt decentralizētu elektroenerģijas ražošanu, kas kompensēs atjaunojamo enerģijas avotu nepastāvību.
- 4.11. Pētniecības un inovācijas mērķim vajadzētu būt decentralizētu siltumapgādes un dzesēšanas iekārtu ar mazām siltumnīcefekta gāzu emisijām darbības un apkopes modelēšanai, vērtēšanai un kontrolei, paātrinot tādu jaunu energoproduktu un sistēmu laišanu tirgū, ko raksturo efektivitāte, kā arī optimizējot visus trīs enerģijas efektīvas izmantošanas pīlārus, respektīvi, enerģijas patēriņa mērīšanu, tā optimizāciju un dzīvotspējīgu darbību ar mērķi gūt ilgtspējīgus rezultātus.
- 4.12. Tā kā urbanizācija tikai pastiprināsies, arvien svarīgāka kļūs arī pilsētu loma ES ekonomikas dekarbonizācijā. Lai nodrošinātu integrētu reaģēšanu uz kopīgām problēmām un panāktu lielāku ilgtspēju, jāatbalsta dažādas vietējā līmeņa ieinteresētās personas, iesaistot šā līmeņa publiskās pārvaldes iestādes, ekonomikas dalībniekus un iedzīvotājus.
- 4.13. EESK skatījumā problēmas, ko rada litija jonu bateriju pārstrāde, ir galvenokārt ekonomiska rakstura problēmas, ņemot vērā, ka pārstrādes procesi ir izstrādāti tā, lai šīs baterijas būtu iespējams pārstrādāt slēgtā ciklā, taču tie ir jāpielāgo tā, lai šādā veidā varētu pārstrādāt arī elektroautomobiļu baterijas.
- 4.14. EESK uzskata, ka Eiropas bateriju ražošanas nozarei ir jāpielāgojas pārstrādes nozarei un jāņem vērā straujā elektromobilitātes tirgus attīstība, kā arī pārnēsājamo iekārtu uzplaukums. Tā pašlaik uz ES apņēmos ieviest Eiropas tehnoloģiju bateriju ražošanas jomā.
- 4.15. Lai uzlabotu ES energoapgādes drošību, ir jāveido dažādu ilgtspējīgu tehnoloģiju kopums (progresīvas biodeģvielas, ūdeņradis un alternatīvie šķidrie un gāzveida kurināmie, tostarp sašķidrinātā dabasgāze jeb LNG).
- 4.16. EESK norāda, ka ES darbojas uzņēmumi, kas ir vadošie pasaules uzņēmumi zemas oglekļa dioksīda emisijas tehnoloģiju, tostarp kodolskaldīšanas tehnoloģiju, izstrādes jomā. ES energoapgādei ir jābūt konkurētspējīgai, un investīcijām pētniecībā un inovācijā ir jāsedz visa tehnoloģiju piegādes ķēde no materiāliem līdz pat ražošanai.
- 4.17. Lai gan arvien plašāk tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi, enerģijas ražošanai paredzētais fosilais kurināmais (ogles) joprojām tiek intensīvi izmantots elektroenerģijas ražošanai visā pasaulē. Lai gan ogļu energoatdeve ir zema, ES arī turpmāk tās izmantos elektroenerģijas ražošanā. Šajā nolūkā tai būs nepieciešamas efektīvākas ogļu izmantošanas tehnoloģijas.
- 4.18. EESK konstatē, ka kodolenerģijas jautājumā ES viedokļi dalās. Šā jautājuma risināšanā ES politika ir nekoordinēta. Jaunas paaudzes reaktori, kas pašlaik tiek būvēti, var sekmēt kodolenerģijas atdzimšanu, un, neraugoties uz neilgo svārstīšanos, šķiet, ka tā jau ir kļuvusi par realitāti. Laiks rādīs, vai ES var atļauties samazināt kodolenerģijas īpatsvaru energoresursu struktūrā, tomēr pagaidām tai šis ceļš ir jāturpina. Tālāko politisko lēmumu pieņemšanai par kodolenerģiju būtu noderīga atgriezeniskā informācija par vecāko sistēmu darbības un atbilstības nodrošināšanas izmaksām.

Briselē, 2016. gada 17. februārī.

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS*
